

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Brno, Řehořova 3

Řehořova 3, 618 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 091

Termín konání inspekce: 9. – 11. březen 2004

Čj.:	17-1100/04-0504
Signatura:	sl2cx110

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětu matematika na druhém stupni ZŠ, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětu matematika na druhém stupni ZŠ, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětu matematika na druhém stupni ZŠ, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Brno, Řehořova 3 je dle rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Statutární město Brno, MČ-Černovice, Bolzánova 1, 618 00 Brno.

Plně organizovaná škola v souladu se změnou Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 19 760/02-21 ze dne 14. června 2002, účinného od 1. února 2002, sdružuje základní školu (dále jen ZŠ) s kapacitou 450 žáků, školní družinu s kapacitou 125 žáků a školní jídelnu s kapacitou 400 jídel (výdejnu stravy). Ve školním roce 2003/2004 navštěvovalo školu celkem 342 žáků v 17 třídách.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96-2. Ve vybraných třídách třetího až devátého ročníku se vyučuje podle učebního plánu pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků č. j. 16333/96-22-21. Podle individuálních učebních programů je vzděláváno 13 integrovaných žáků. Základní škola je zapojena do projektů Zdravá škola a SOCRATES.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka matematiky na druhém stupni ZŠ je zajištěna třemi učiteli. Všichni splňují požadované podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výchovná poradkyně nastoupila do funkce ve školním roce 1997/1998 a dosud neabsolvovala kvalifikační studium. Úvazky výše uvedených učitelů byly v tomto školním roce přiděleny uvážlivě s výjimkou přidělených hodin začínajícímu učiteli matematiky ve třídě VI. B, kde je mnoho žáků se vzdělávacími i výchovnými problémy.

Pravidla činnosti celé školy jsou dána organizačním řádem. Kompetence pracovníků jsou sice stanoveny, ale kontrola jejich využívání byla minimální. Organizační struktura umožňuje řízení školy jako celku, avšak příliš velký liberální přístup ředitele školy v oblasti kontroly vede občas ke vzniku výchovně vzdělávacích problémů.

Kontrolní a hospitační činnosti výuky na druhém stupni tedy i matematiky je pověřena zástupkyně ředitele, která je jednou z učitelek matematiky. Četnost hospitací v tomto předmětu byla minimální. Ve třídách kde vyučuje matematiku zástupkyně hospitační ředitele nebo jiného učitele neproběhly. Z hospitací jsou prováděny zápisy, které obsahují kromě popisu vyučování i pozitiva a negativa i závěry a opatření ke zlepšení zjištěného stavu. Poznatky z kontrolní a hospitační činnosti jsou s jednotlivými pracovníky vyhodnocovány, ale bez větší účinnosti.

Pomocným orgánem pro zástupkyni ředitele v oblasti výuky matematiky je předmětová komise, která v důsledku malé kontrolní činnosti ředitele nepracuje dobře, neboť např. plánované vzájemné hospitace učitelů matematiky, dosud žádné neproběhly. V rámci komise je také málo pozornosti věnováno využívání aktivizujících metod a forem práce a to nejen v dlouhodobé, ale i v bezprostřední přípravě výuky.

V systému vedení zaměstnanců se ve škole osvědčila pravidelná činnost rozšířeného vedení školy, jehož členy jsou kromě ředitele a zástupkyně také vedoucí pracovníci jednotlivých útvarů školy a výchovný poradce. O situaci ve výuce matematiky se na poradách všech typů jedná jen když dochází k nutnosti řešení situace dané podnětem rodičů nebo žáků.

Plánování personálního zabezpečení výuky matematiky je funkční. Vedením začínající učitelky matematiky byla ředitelem školy pověřena jeho zástupkyně. Ta vede učitelku velmi dobře po stránce vedení povinné dokumentace, ale v oblasti metod a forem práce ji vede spíše k autoritativnímu způsobu výuky se zachováním frontální výuky, bez využívání didaktické techniky. Vyučující matematiky se v loňském roce nezúčastnili žádné vzdělávací akce.

Hodnocení vyučujících matematiky je prováděno dle kritérií pro přidělování osobních příplatků. Upřednostňován je počet úkolů a funkcí před oblastí nových metod a forem výuky. Systém sebehodnocení zaměstnanců školy není zaveden.

Personální podmínky výchovně vzdělávací činnosti školy jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy prošla v minulých letech důkladnou stavební rekonstrukcí. Běžné učebny jsou estetické, čisté, světlé, vybavené vhodným žákovským nábytkem. Některé kmenové třídy upravené a vybavené specifickými pomůckami slouží pro výuku odborných předmětů, matematika takovou učebnu nemá. Matematický kabinet a pracovna zástupkyně ředitele jsou jedinými místy, kde jsou soustředěny učební pomůcky pro výuku tohoto předmětu. Jsou zde modely, pravítka, kružítko, odborná literatura a několik starších folií s matematickou tematikou. Didaktická technika je zastoupena jediným nepoužívaným zpětným projektorem. Na každém patře je v jedné učebně stabilně umístěn videopřehrávač s televizorem. Škola nemá žádné příruční kalkulátory, žáci v případě potřeby si je nosí sami.

Vyučující mají k dispozici dostatek schválených učebnic matematiky. Průběžně jsou dle výběru vyučujících pořizovány nové, vhodnější tituly.

Využití učebních pomůcek ve výuce matematiky při hospitacích a kontrolách není sledováno.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vybaveni ucelenou řadou učebnic pro výuku matematiky a matematicko-fyzikálními tabulkami. Doporučené pomůcky Pedagogicko-psychologickou poradnou jako tabulky násobků, kalkulačky škola pro výuku integrovaných žáků (dyskalkuliků) nemá.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami u dětí s dyskalkulií jsou zpracovány. Ve výuce matematiky jsou málo konkrétní v oblasti práce s doporučenými pomůckami.

Vzdělávání a výchova na druhém stupni základní školy probíhá v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Týdenní časová dotace matematiky byla na druhém stupni základní školy dodržena. Dokumentace, která zachycuje průběh a výsledky vzdělávání je vedena průkazným způsobem. Žáci byli vzděláváni podle platných učebních osnov, se kterými také korespondovalo učivo ve všech sledovaných hodinách.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty realizovaného vzdělávacího programu

Kontrola naplňování učebních osnov matematiky je realizována zejména při nečetných hospitacích zástupkyně ředitele. Plnění osnov není průběžně sledováno. Účinná opatření v této oblasti nejsou přijímána.

Systém kontroly naplňování učebních osnov ve škole není účinný.

Rozvrh hodin je vhodně sestaven vzhledem k provozním podmínkám školy, psychohygienickým zásadám i potřebám žáků. Délky vyučovacích hodin a přestávek jsou dodržovány. Řád školy odsouhlasený pedagogickou radou obsahuje všechna povinná ustanovení včetně dalších pravidel vnitřního režimu školy, provozu školy a povinností pracovníků školy.

Rodiče žáků druhého stupně základní školy jsou dostatečně, prokazatelně a včas informováni o výsledcích vzdělávání a výchovy prostřednictvím žákovských knížek, písemných sděleních, osobním jednáním nebo telefonickým kontaktem. Závažnější informace jsou zákonným zástupcům sdělovány písemně.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Úkoly výchovného poradenství jsou plněny v souladu s celoročním plánem práce. Veškerá dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je pečlivě vedena, stejně jako záznamy z konzultací s rodiči a zápisy z výchovné komise. Vycházejícím žákům je poskytována pomoc při volbě povolání. Pro rodiče má výchovná poradkyně stanoveny konzultační hodiny. Pomáhá vyučujícím sestavovat individuální vzdělávací programy pro integrované žáky. V rámci protidrogové prevence ve škole působí koordinátor, který má vypracován preventivní program a informuje své kolegy o aktuálních problémech na jednáních pedagogické rady. Spolupracuje s výchovnou poradkyní při řešení výchovných problémů žáků.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávací činnosti školy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 2. stupni základní školy v matematice

Výuka matematiky byla hospitována ve všech ročnících druhého stupně ZŠ. Přes plánovanou návaznost učiva docházelo při reálné výuce k určitým časovým disproporcím. Příprava vyučujících na výuku zahrnovala odbornou složku, méně byla zaměřena na metodickou oblast. Výukové cíle byly stanoveny spíše z hlediska činnosti učitele než znalostí a dovedností žáků.

Všichni učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Rozdíl byl pozorován v délce a kvalitě pedagogické praxe a v přístupu k žákům. Většinou byla výuka vedena věcně a odborně správně.

Výuka probíhala v kmenových třídách bez využití jakékoliv podpůrné didaktické nebo jiné techniky. Učebnice sloužily žákům především jako zdroj příkladů. Integrovaní žáci nepoužívali potřebné kompenzační pomůcky (kalkulačky, tabulky násobků).

Ve sledovaných hodinách převládala frontální výuka s využitím výkladu nebo řízeného rozhovoru. Výuka mnohdy probíhala podle ne vždy jasných pokynů učitelů, v jejím průběhu se nedařilo zapojovat do činností všechny žáky. Mnohem větší aktivita byla pozorována při zařazení samostatných prací, během nichž vyučující poskytovali žákům individuální pomoc a kontrolovali výsledky práce. Pozitivně na zájem jen dobrých žáků působilo předem oznámené možné hodnocení nejlepších a nejrychlejších řešitelů. Pokud neměli slabí žáci zadané speciální úkoly, tyto soutěže na ně působili spíše depresivně. Talentovaní žáci, kteří dříve splnili úkoly, většinou neměli zadanou další práci a nečinně čekali na ostatní. Alternativní způsoby řešení příkladů, jejich zápis a zařazování problémových úloh přispívalo k rozvoji logického myšlení žáků. Čas stanovený učitelem k řešení zajímavých úloh byl někdy i pro všechny žáky nedostačující a potom se výuka stávala neefektivní. Při probírání nové látky vyučující sice pomoci vhodně volených otázek využívali dřívějších znalostí žáků k odvozování nových matematických vztahů nebo souvislostí, ale celková aktivita žáků při těchto řízených činnostech byla pouze minimální. Tempo výuky i členění hodin bylo většinou přizpůsobeno dobrým žákům. Někteří učitelé téměř nereagovali na pomalejší tempo slabších žáků při osvojování vědomostí, pouze nabízeli konzultace po vyučování. Doučováním se řeší i příprava žáků na přijímací pohovory na střední školy.

Snaha učitelů žáky motivovat sdělením tématu a někdy i plánovaného průběhu hodiny nenacházela u žáků odezvu. K podnícení zájmu žáků o výuku spíše přispívalo zařazení matematické rozcvičky nebo relaxačních příkladů.

Žáci převážně dodržovali dohodnutá pravidla jednání. V průběhu frontální výuky převažoval verbální projev učitelů bez vytváření dostatečného prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností žáků. Pokud žáci tento prostor dostali, jejich slovní projev byl většinou na nízké úrovni.

Zjišťování kvality znalostí žáků se často provádělo frontálním opakováním bez klasifikace nebo formou připravených několikaminutových testů. Vyhodnocování této činnosti vzhledem k potřebám žáků bylo nedostatečné. Namátkovou kontrolou postupů a výsledků příkladů řešených v rámci samostatných prací získávali žáci zpětnou vazbu své úspěšnosti a učitelé informace o zvládnutí učiva jednotlivců. K hodnocení vlastních výkonů nebo výsledků práce spolužáků žáci vedeni nebyli s výjimkou jednoho případu. Méně promyšlené časové rozvržení některých hospitovaných hodin neumožňovalo závěrečné shrnutí hodiny. V žákovských knížkách měli žáci sice dostatečný počet známek, avšak průběžná klasifikace byla v některých případech až o stupeň horší, než klasifikace v pololetí. V těchto případech docházelo ke stresování žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice měly dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Při zjišťování výsledků žáků škola postupuje běžným způsobem (písemné práce, testy, ústní zkoušení, následná klasifikace). Výsledky jsou nejdříve vedením školy statisticky vyhodnocovány a následně rozebírány v rámci pedagogických rad a předmětových komisí. Ze závěrů nejsou vždy přijímána potřebná opatření.

Z dokumentace školy vyplynulo, že úspěšnost absolventů při přijímacím řízení na střední školy je poměrně dobrá. Tomu odpovídá zaměření na spíše dobré žáky.

Ke zjištění stavu výuky škola používá komerční testy. Výsledky odpovídají celorepublikovým průměrům.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované oblasti byly celkově dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad údajů uvedených v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s údaji ve zřizovací listině

Údaje uvedené v *Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*, č. j. 19 760/02-21, ze dne 14. června 2002, jsou v souladu s údaji ve *Zřizovací listině Městské části Brno – Černovice Statutárního města Brna* č. j. 2/1993 ze dne 25. listopadu 1993

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí MŠMT ČR, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. února 2002 ze dne 14. června 2002 vydané pod č.j. 19 760/02-21*
2. *Zřizovací listina Městské části Brno – Černovice Statutárního města Brna* č. j. 2/1993 ze dne 25. listopadu 1993 s účinností od 1. ledna 1994
3. *Vzdělávací program Základní škola* č. j. 16847/96-2
4. *Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vyučujících matematiku v době kontroly na škole*
5. *Rozvrh hodin pro třídy a vyučující* platný na školní rok 2003/2004
6. *Rozpis zvonění pro třídy a vyučující* platný na školní rok 2003/2004
7. *Katalogové listy všech tříd druhého stupně školy ve školním roce 2003/2004*
8. *Třídní knihy všech tříd druhého stupně školy ve školním roce 2003/2004*
9. *Seznamy žáků v jednotlivých třídách druhého stupně k 30. září 2003*
10. *Řád školy* vydaný dne 31. 8. 2001
11. *Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004*
12. *Tematické plány učitelů matematiky* platné ve školním roce 2003/2004
13. *Přehled klasifikace třídy VI. A, VI. B, VII. B, IX. A ve školním roce 2003/2004, I. pololetí*
14. *Žákovské knížky třídy VI. A, VI. B, VII. B, IX. A ve školním roce 2003/2004*
15. *Záznam pohovoru o chování a prospěchu žáka* ze dne 15. prosince 2003
16. *Pozvání do školy* č. j. 775/03 ze dne 2. prosince 2003
17. *Vyjádření třídního učitele k chování žáka pro Policii ČR, č. j. 24/2004 ze dne 14. ledna 2004-03-18 Hlášení omluvené a neomluvené absence žáka Policii ČR 54/2004 ze dne 20. ledna 2004-03-18 Zpráva pro ÚMČ Brno-Černovice č. j. 152/2004 ze dne 20. února 2004 „Přestupky proti školnímu řádu žáka pořadové číslo 18 ve školním roce 2003/2004“*
18. *Integrovaní žáci a žáci s poruchami učení 2003/2004*
19. *Dokumentace integrovaných žáků se SVPU (dyskalkulie)*
20. *Roční plán na školní rok 2003/2004*
21. *Plán výchovného poradenství – školní rok 2003/2004*
22. *Zápis mimořádné třídní schůzky, konané 24. února 2004 v 18 hod*
23. *Další vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2003*
24. *Jmenování do funkce vedoucí vychovatelky* ze dne 1. září 2003

25. Pracovní náplň školníka ze dne 1. ledna 2003
26. Pracovní náplň mzdové účetní ze dne 1. ledna 2003
27. Pracovní náplň hospodárky ze dne 6. března 2000
28. Pracovní náplň učitele osobní číslo 29. bez data předání
29. Pracovní náplň zástupce ředitele školy ze dne 21. prosince 2000
30. Evidence stížností ZŠ Řehořova
31. Organizační řád školy s účinností od 1. září 2001
32. Zápisy z předmětové komise matematiky ve školním roce 2003/2004
33. Kriteria pro stanovení osobních a třídnických příplatků
34. Plán hospitací 1. a 2. stupně

ZÁVĚR

Všichni vyučující matematiky na druhém stupni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právní normou. Předmětová komise není účinným nástrojem ve zvyšování kvality výuky matematiky. Přetrvávají nedostatky v oblasti kontroly. Vedení začínajících učitelů v oblasti nových metod a forem výuky je nedostačující, ve zbývajících oblastech velmi dobré. Celkově jsou personální podmínky na dobré úrovni.

Mezi odbornými učebnami není učebna zaměřená na výuku přírodovědných předmětů, výuka matematiky probíhala v kmenových třídách. Vybavení běžnými pomůckami a didaktickou technikou je podprůměrné. Vzhledem ke kvalitě učebních pomůcek a jejich využívání jsou celkově vytvořeny pro výuku matematiky jen vyhovující materiálně-technické podmínky.

Kvalita výuky matematiky měla rozdílnou úroveň. Od velmi dobré, kdy výuka byla vedena na dobrých odborných základech a pěkném vztahu k dětem, až po vyhovující, kdy docházelo k věcným nepřesnostem a k metodickým chybám. Někdy také bylo vyučování vedeno příliš autoritativně. Převažovala frontální výuka bez zařazení diferencované práce vzhledem k možnostem a individuálním schopnostem žáků. Přes uvedené nedostatky výchovně-vzdělávací práce probíhala v klidné atmosféře.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem bez větších administrativních chyb. Současná kvalita výuky matematiky je hodnocena o jeden stupeň hůře, než u předcházející inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Vladislav Milink	Vladislav Milink v. r.
Člen týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Zdeňka Vladíková v. r.

V Hodoníně dne 23. března 2004

Přílohy nejsou

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. března 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jiří Sedláček	Mgr. Jiří Sedláček v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Koupelní 19, 695 01 Hodonín. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-05-07	12-1040/04/91-952
Zřizovatel	2004-05-07	12-1040/04/91-952
Rada školy		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.